

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор комунального закладу
«Мала академія наук»
учнівської молоді
Херсонської обласної ради
_____ С.О.Шановський
Наказ №79 від 03.09.2019 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК»
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
на 2019/2020 навчальний рік**

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
комунального закладу
«Мала академія наук» учнівської
молоді
Херсонської обласної ради
(протокол №3 від 03.09.2019 р.)

Вступ

Комунальний заклад «Мала академія наук» учнівської молоді Херсонської обласної ради створений рішенням VI сесії шостого скликання Херсонської обласної ради № 170 від 20.04.2011 року «Про утворення позашкільного навчального закладу «Мала академія наук» учнівської молоді Херсонської обласної ради.

Засновник – **Херсонська обласна рада**.

Освітня програма розроблена відповідно законів України «Про освіту» та «Про позашкільну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06 травня 2001 року №433, Положення про малу академію наук учнівської молоді, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09 лютого 2006 року №90, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 лютого 2006 року за № 172/12046, та іншими нормативними актами, а також з урахуванням особливостей соціально-економічного розвитку регіону, інтересів вихованців, учнів і слухачів, потреб сім'ї, запитів інших закладів освіти, молодіжних і дитячих громадських організацій, має передбачати освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти (ст.16 п.3 ЗУ «Про позашкільну освіту»).

Місія закладу – якісна позашкільна освіта з дослідницько-експериментального напрямку. Команда професіоналів формує гармонійно розвинену, інтелектуальну, високоосвічену, творчу, соціально активну і національно свідому особистість здобувача освіти, носія кращих надбань національної та світової освіти, науки і культури.

Візія закладу:

Комунальний заклад «Мала академія наук» учнівської молоді Херсонської обласної ради є одним з провідних закладів позашкільної освіти в області, що забезпечує доступність освітніх послуг з дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти через розповсюдження інноваційних технологій та дистанційних форм навчання, реалізацію освітніх проектів з формування та розвитку пошукових й дослідницьких здібностей, креативного мислення особистості учнівської молоді. Заклад активно розвиває науково-педагогічний потенціал освітян області через тісну співпрацю з провідними закладами вищої освіти та науковими установами Херсонщини.

II. Мета й основні завдання освітнього процесу

Метою освітнього процесу в закладі є виявлення, розвиток і підтримка обдарованої учнівської молоді, розширення їх наукового світогляду, здобуття ними знань, вмінь і навичок у різних галузях науки, техніки, культури та мистецтва, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та професійної реалізації.

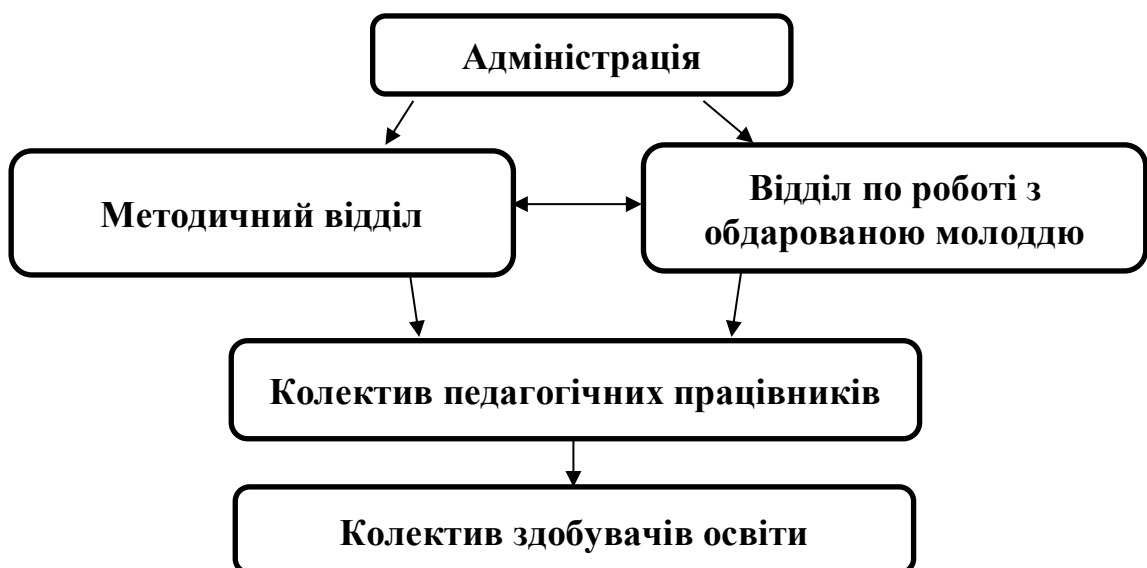
Основними завданнями є:

- реалізація державної політики у сфері позашкільної освіти;
- виявлення, розвиток та підтримка здібної та обдарованої учнівської молоді, стимулювання її творчого потенціалу;
- забезпечення доступності позашкільної освіти шляхом поширення дистанційних форм навчання;
- створення умов для гармонійного розвитку особистості: творчого, інтелектуального та духовного через залучення до наукової та дослідницько-експериментальної діяльності;
- формування у здобувачів освіти компетентностей особистості: пізнавальної, практичної, творчої та соціальної;
- задоволення потреб здобувачів освіти у професійному самовизначенні, творчій самореалізації, навчанні впродовж життя;
- вільний розвиток особистості, формування її соціально-громадського досвіду, виховання громадянина України;
- здійснення інформаційно-методичної та організаційно-масової роботи.

Зміст освітнього процесу ґрунтується на засадах особистісного замовлення дітей і їх батьків. Ці замовлення постійно розвиваються, варіюються, в чому і простежується безперервна динамічність позашкільної освіти, її нестандартність та варіативність. Освітній процес у закладі здійснюється за дослідницько-експериментальним напрямом позашкільної освіти, основними напрямками діяльності якого відповідають науковим відділенням системи Малої академії наук України, а саме: літературознавства, фольклористики та мистецтвознавства; мовознавства; філософії та суспільствознавства; історії; наук про Землю; технічних наук; комп'ютерних наук; математики; економіки; фізики та астрономії; хімії та біології, екології та аграрних наук.

III. Організація освітнього процесу

Структура закладу

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес у закладі здійснюється диференційовано відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей здобувачів освіти з урахуванням їх віку, психофізичних особливостей, стану здоров'я у таких організаційних формах:

- наукові секції;
- дистанційна творча лабораторія «Юний дослідник»;
- літня профільна школа;
- дистанційна освітня платформа «Центр захоплюючої науки».

Режим роботи

Структура навчального року, режим роботи закладу та тривалість занять відповідає вимогам чинного законодавства та рекомендаціям центрального та місцевих органів управління у сфері освіти, Статуту комунального закладу «Мала академія наук» учнівської молоді Херсонської обласної ради.

Навчальний рік в наукових секціях закладу починається з 1 вересня і закінчується 31 травня. З 1 по 15 вересня здійснюється комплектування наукових секцій, розробляються їх навчальні плани.

Тривалість одного заняття визначається навчальним планом і навчальними програмами з урахуванням психофізіологічного розвитку та допустимого навантаження для вихованців становить 45 хвилин. Перерви між заняттями визначаються режимом щоденної роботи закладу та його Статутом.

Організація праці наукового керівника секції та вихованців протягом навчального дня й тижня регламентується розкладом навчальних занять.

Розклад складається на основі робочого навчального плану, який є додатком до освітньої програми, схвалений педагогічною радою закладу й затверджений директором, і може змінюватись у залежності від обставин, які склалися (закриття або відкриття нових секцій, зменшення чи збільшення навантаження керівника секції), але в межах виділених коштів.

Розклад занять складається з урахуванням санітарно-гігієнічних умов бази їх проведення, перервою 5-15 хвилин після кожної академічної години занять.

У канікулярні, вихідні дні секції працюють за планом роботи секцій або окремим планом, затвердженим директором закладу. У літній період освітній процес здійснюється за окремим планом, який передбачає роботу наукових секцій з підготовки вихованців до участі в обласних, Всеукраїнських та міжнародних масових заходах, а також використання інших форм роботи, передбачених Статутом закладу.

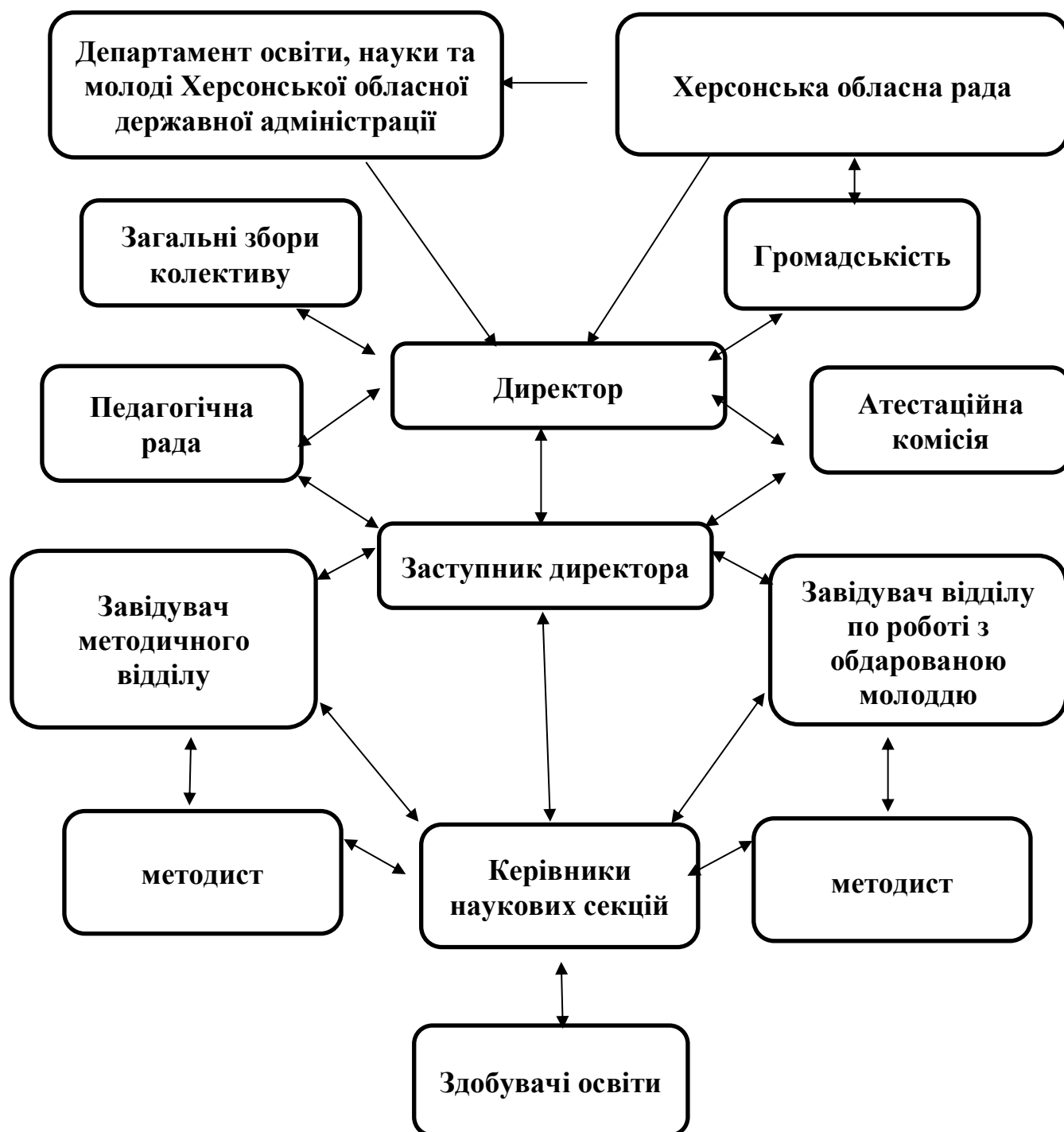
Форми здобуття позашкільної освіти

- групові заняття науковий секцій;
- індивідуальні заняття науковий секцій;

- конференції;
- семінарські заняття;
- тренувальні збори;
- екскурсії;
- експедиції;
- інші форми, передбачені Статутом комунального закладу «Мала академія наук» учнівської молоді Херсонської обласної ради.

IV. Забезпечення якості освіти

Система управління

Система внутрішнього забезпечення якості освіти

Рівень сформованості компетентностей особистості здобувачів освіти в закладі визначається результативністю їх творчої діяльності, участі у виставках творчих робіт, конкурсах, змаганнях, олімпіадах та інших навчальних та масових заходах за напрямками наукових секцій.

У закладі сформовано систему забезпечення якості освітнього процесу, а саме:

- контроль за виконанням навчальних планів та програм, за станом внутрішньої документації (журнали роботи наукових секцій, виконання планів масових та інформаційно-методичних заходів);
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Кадрове забезпечення

Освітній процес у закладі забезпечують 28 педагогічних працівників. Всі вони мають відповідний рівень освіти, володіють фаховою майстерністю. З них: 7 – основних працівників, 21 – працюють за сумісництвом.

Заклад укомплектовано педагогічними кадрами у повному обсязі відповідно до видатків на фінансування закладу.

V. Навчальний план

При формуванні навчального плану враховано вимоги законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 травня 2001 р. №433, Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 серпня 2004 р. № 651 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004 р. № 1036/9635, Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладів системи Міністерства освіти і науки України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 22 липня 2008 р. № 676.

Пріоритетом діяльності закладу є створення відповідних умов для інтелектуального розвитку та підтримки обдарованих дітей. Свобода і можливість вільного вибору учнівською молоддю улюблених занять у закладі сприятливо впливають на самовираження особистості, її базову професійну підготовку і компетентність, дають змогу повніше реалізувати свій творчий потенціал, тому навчальний план закладу розроблено з урахуванням потреб дітей та запитів їх батьків.

Загальний обсяг навчального навантаження для вихованців комунального закладу «Мала академія наук» учнівської молоді Херсонської обласної ради складає 96 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в навчальному плані комунального закладу «Мала академія наук» учнівської молоді Херсонської обласної ради та навчальних програмах наукових секцій.

Загальний обсяг навчального навантаження:

№ з/п	Напрямок діяльності	Кількість годин			
		1-й рік навчання		2-й рік навчання	
		на тиждень	усього за рік	на тиждень	усього за рік
1.	Дослідницько-експериментальний	4-6	144-216	4-6	144-216

МЕРЕЖА

наукових секцій комунального закладу
«Мала академія наук» учнівської молоді Херсонської обласної ради
у 2019/2020 навчальному році

№ з/п	Профілі наукових секцій	Кількість наукових секцій	В них учнів
1.	Астрономія	1	15
2.	Історичне краєзнавство	1	15
3.	Наукові дослідження у галузі географії	1	15
4.	Сучасна фізика та проблеми природознавства як основа філософії	1	12
5.	Основи біології	2	24
6.	Основи журналістики	1	12
7.	Основи науково-дослідницької діяльності (за профілем «Українська мова та література»)	2	30
8.	Основи науково-дослідницької діяльності («Технічні науки»)	2	30
9.	Основи науково-дослідницької діяльності (за профілем «Науки про Землю»)	2	27
10.	Основи науково-дослідницької діяльності (за профілем «Математика»)	2	30

11.	Основи науково-дослідницької діяльності (за профілем «Фізика»)	1	15
12.	Основи науково-дослідницької діяльності (за профілем «Біологія»)	1	15
13.	Основи науково-дослідницької діяльності (за профілем «Хімія»)	2	30
14.	Основи науково-дослідницької діяльності (за профілем «Психологія»)	1	15
15.	Основи науково-дослідницької діяльності (за профілем «Історія, філософія та суспільствознавство»)	1	15
	Всього	21	300

V. Навчальні програми

Освітній процес у комунальному закладі «Мала академія наук» учнівської молоді Херсонської обласної ради здійснюється за типовими програмами НЦ МАНУ, рекомендованими Міністерством освіти і науки України, а також за навчальними програмами з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку, що розроблені у закладі, пропонувані педагогічною радою КЗ МАН, схвалені на засіданні науково-методичної ради Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради та затверджені відповідно до унормованих вимог наказами Департаменту освіти, науки та молоді Херсонської обласної державної адміністрації. Навчальні програми ґрунтуються на освітніх стандартах, забезпечують систематичність і послідовність навчання, індивідуальний підхід, доцільність вибору форм і методів навчання.

Перелік навчальних програм за напрямами та рівнями позашкільної освіти

№ з/п	Назва програми	Автори	Рівень та рік навчання	Затвердження
1.	Основи науково-дослідницької діяльності	Н.О.Адвокатова, О.А.Солдатська	Основний рівень, 2 роки навчання	Наказ Департаменту освіти, науки та молоді Херсонської обласної державної адміністрації від 06.06.2018 №144.

2.	Історичне краєзнавство	С.Г. Водотика	Основний рівень, 2 роки навчання	Наказ Департаменту освіти, науки та молоді Херсонської обласної державної адміністрації від 06.06.2018 №144.
3.	Основи біології	О.Б.Спринь. Т.С.Мороз	Основний рівень, 2 роки навчання	Наказ Департаменту освіти, науки та молоді Херсонської обласної державної адміністрації від 06.06.2018 №144.
4.	Основи журналістики	М.В. Чаловська	Основний рівень, 2 роки навчання	Наказ Департаменту освіти, науки та молоді Херсонської обласної державної адміністрації від 06.06.2018 №144.
5.	Сучасна фізика та проблеми природознавства як основа філософії	С.Ю. Білоус, О.О. Артем'єва	Основний рівень, 1 рік навчання	Рекомендовано МОН України (лист МОН України №1/11-7046 від 14.07.2017)
6.	Астрономія	М.В. Кичижієва, Н.В. Шац, О.О. Артем'єва	Початковий рівень, Основний рівень, 2 роки навчання	Рекомендовано МОН України (лист МОН України №1/11-7046 від 14.07.2017)
7.	Наукові дослідження в галузі географії	З.О. Курлова, Н.О. Халупко	Основний та вищий рівні, 2 роки навчання	«Схвалено для використання в позашкільних навчальних закладах» (лист ІМЗО від 08.07.2019 № 22.1/12-Г-587; протокол засідання науково-методичної комісії з позашкільної освіти Науково-методичної ради з питань освіти МОН від 26.06.2019 №2).

Методичне забезпечення навчальних програм

На підтримку та вдосконалення роботи наукових секцій закладу, підвищення рівня професійної компетентності педагогів, оволодіння інноваційними технологіями навчання методичним відділом здійснюється інформаційно-методичний супровід освітнього процесу.

Для забезпечення якісної роботи керівників наукових секцій сформовано банк даних науково-методичної та навчально-методичної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і наук України, Національним центром «Мала академія наук України», профільними науковими установами в галузі освіти, а також сформовані методичні розробки та рекомендації провідних спеціалістів закладу.

У 2019/2020 навчальному році в освітньому процесі закладу використовуватиметься науково-методична та навчально-методична література за відповідним орієнтовним списком:

1. Поліхун Н.І. Як стати дослідником : Навчально-методичний посібник для учнів / Поліхун Н.І.; відп. за вип. О. Лісовий. – 2-ге вид., доповн. – К.: ТОВ «Праймдрук», 2012. – 224 с.
2. Савич О.Г. Організація науково-дослідницької роботи в сільській школі / [О.Г. Савич; упоряд. О.В. Лісовий, С.О. Лихота]. – К.: ТОВ «Праймдрук», 2011. – 88 с.
3. Розвиток обларованості учнів : теоретичні аспекти / [Н.А. Бельська, Л.І. Ковбасенко, О.В. Литовченко та ін. ; упоряд. О.В. Лісовий, С.О. Лихота]. – К.: ТОВ «Інформаційні системи», 2010. – 142 с.
4. Коновальчук В.І. Психологічні умови розвитку креативного потенціалу особистості : [науково-методичний посібник] / Валентина Іванівна Коновальчук. – К.: ТОВ «Праймдрук», 2012. – 122 с.
5. Дезинський О. Виконуй та захищай науково-дослідницьку роботу у відділенні технічних наук : навч.-метод. посіб. / [О. Дезинський ; упоряд. О.В. Лісовий, С.О. Лихота]. – К.: ТОВ «Праймдрук», 2011. – 64 с.
6. Коляда І.А. Юні історики-дослідники : навч.-метод. посіб. З історії України / І.А. Коляда , О.Ю. Кирієнко ; [відп. за вип. О. Лісовий]. – К., 2015. – 371 с.
7. Богдан С.К. Наукова робота в МАН: десять порад юному мовознавцю / С.К. Богдан; [відп. за вип. О. Лісовий]. – К. : ТОВ «СІТІПРІНТ», 2013. – 274 с.
8. Гальона Н. Основи мовознавчої творчості в МАН : Навчально-методичний посібник / Н. Гальона, І. Дудко ; відп. за вип. О. Лісовий. – К., 2012. – 308 с.
9. Методологічні основи географічних наукових досліджень учнів Малої академії наук України : навч.-метод. посіб. / [А. Романів, О. Романів, О. Яроменко та ін. ; відп. за вип. О.Лісовий, С. Лихота]. – К., 2016. – 72 с.
10. Топонімічна соціалізація учнівської молоді в пзакласній роботі з географії: навчально-методичний посібник / За ред. А.Я. Горобця – Херсон: Айлант, 2016. – 92 с.
11. Водотика С.Г. Від неоліту до початку великого переселення народів: Давня історія Херсонщини: Науково-популярне видання. – Херсон: Айлант, 2019. -248 с.: іл.
12. Водотика С.Г. Історія адміністративно-територіального устрою Херсонщини у XVII-XIX століттях: навчальний посібник / С.Г. Водотика, С.Г. Чуднова. – Херсон: Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2019. – 60 с.
13. Кичижієва М. Основи метеорної строномії : програма, навч.-метод. посіб. / Марина Кичижієва ; [відп. за вип. О. Лісовий]. К.: ТОВ «Праймдрук», 2012. – 74 с.

VII. Очікувані результати реалізації освітньої програми

Як результат реалізації освітньої програми є:

- здійснення набору здобувачів освіти відповідно до мережі наукових секцій та навчального навантаження закладу на 2019/2020 навчальний рік;
- залучення широкого загалу учнівської молоді до дистанційної творчої лабораторії «Юний дослідник» та дистанційної освітньої платформи «Центр захоплюючої науки», участі у масових заходах з дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти (конкурсах, виставках, конференціях, фестивалях тощо)
- сформованість у здобувачів освіти компетентностей особистості:

пізнавальної: оволодіння поняттями та знаннями з різних галузей науки; ознайомлення з основами пошукової та науково-дослідницької діяльності, методологією та методикою досліджень в обраній галузі наук.

практичної: формування цілісного бачення світу, оволодіння навичками науково-дослідницької діяльності, вміння застосовувати отримані знання на практиці, оперувати науковими категоріями, фактичним матеріалом та методикою наукового дослідження, користуватися джерелами інформації; формування системно-логічного мислення, мовної культури, здатності формулювати, висловлювати та доводити власну думку, позицію, вільно спілкуватися державною мовою.

Творчої: набуття досвіду власної творчої діяльності з різних галузей науки, розв'язання творчих завдань, уміння генерувати нові ідеї, аналізувати, прогнозувати та ухвалювати оптимальні рішення; виховання здатності проявляти творчу ініціативу; формування стійкого інтересу до пошукової та науково-дослідницької діяльності; розвиток дослідницьких здібностей, системного, просторового і логічного мислення, уяви, фантазії; виховання потреби у творчій самореалізації та духовному вдосконаленні.

соціальної: досягнення високого рівня освіченості і вихованості; розвиток моральних якостей, громадянської позиції; формування національних та загальнолюдських культурних цінностей, наукової та пошуково-дослідницької ініціативності, прагнення до нових знань, потреби у професійному самовизначенні; формування позитивних особистісних якостей (самостійність, наполегливість, працелюбство та ін.), ціннісного ставлення до себе та інших, уміння співпрацювати в команді.

VIII. Термін реалізації програми

Освітня програма реалізується протягом 2019/2020 навчального року.